

YOUCAT

Čas na spoveď

OTÁZKY K SPOVEDI

Pre všetkých, ktorí si chcú veci ozrejmiť

Mnohí mladí z Kolína a okolia majú mimoriadneho spovedníka: Pomocného biskupa Klauza Dicka (*1928). Dobrosrdečný starý kňaz, ktorý je už v vlastne na dôchodku, sa stal dôverníkom ľudí, ktorí sú o 60 rokov mladší než on sám. Pre obe strany je to veľké šťastie. Mladí majú radi jeho otcovský prístup, vďaka ktorému je pre nich ľahké všetko bez zábran „vybaliť“. Niet sa čo diviť, že práve jeho si mladí vyberajú za svojho duchovného sprievodcu. Rudolf Gehrig sa ho opýtal na všetko, čo mu v otázke spovede ležalo na srdci.

Otázka: Keby ste mali sviatosť pokánia zhrnúť jedným slovom, ako by ste ju nazvali?

Odpovedá pomocný biskup Dr. Dick: Sviatosť pokánia je darom, ktorý dal zmŕtvychvstalý Ježiš svojim učeníkom.

Prepáčte, ale nerozumím - „je darom zmŕtvychvstalého Ježiša“?

Len porozmýšľaj! Čo sa stalo na Veľkonočnú nedeľu? Keď sa Ježiš zjavil svojim učeníkom? Zažehal apoštolom pokoj, odovzdal im Ducha Svätého a povedal niečo neuveriteľné: „Komu odpustíte hriechy, budú mu odpustené.“ Tento „dar zmŕtvychvstalého Ježiša“ odovzdali apoštoli ďalej svojim nástupcom, biskupom.

Prostredníctvom vysvätenia biskupov sa odovzdával z generácie na generáciu, až do dnešnej doby. Biskup prenáša túto moc na svojich kňazov. Keď dnes nejaký kresťan prostredníctvom kňaza alebo biskupa prijme sviatosť pokánia - a je jedno, či je to v New Yorku alebo v indonézskej pralese - prijíma dar Ježiša Krista.

Povedali ste, že spoveď je sviatosť. Čo tým myslíte?

Áno, spoveď (alebo lepšie povedané sviatosť zmierenia) je jednou zo siedmich sviatosti Katolíckej cirkvi. Sviatosti sú sväté znaky, ktoré ustanovil Ježiš Kristus a ktoré spôsobujú presne to, čo označujú. Tak napríklad: Môžeš si byť celkom istý, že keď ti kňaz udelí rozhrešenie, mocou Boha sú ti hriechy naozaj odpustené. Prvým odpustením hriechov v živote človeka je krst. Prvých kresťanov veľmi vyľakalo, že pokrstený človek môže znovu zhrešiť. Opreli sa však o Ježišove slová a zistili, že odpustenie hriechov je možné aj po krste.

Nieko mi kedysi povedal, že Cirkev si spoveď len vymyslela, aby mohla ľudí ovládať...

Také niečo považujem za smiešne. Samozrejme, že spoveď možno odôvodniť biblicky. Už na samom začiatku evanjelií nájdeme výzvu: „Kajajte sa!“ (Mt 3, 2; Mk 1,15). Na pokánie splnomocnil Ježiš Cirkev: „Komu odpustíte hriechy, budú mu odpustené.“

Ako sa vyvíjala svätá spoveď v rámci Cirkvi?

Na začiatku existoval názor, že keď raz ľudia prijmú krst, sú všetky hriechy preč - viac už jednoducho nehrešia. Čoskoro si však ľudia uvedomili, že hrešia aj naďalej. Istý čas prevládala postoj, že odpustenie hriechov môže byť po krste udelené už len

raz. Neskôr sa za osobitne ťažké hriechy (odpadnutie od viery, vražda, cudzoložstvo) konalo takzvané verejné pokánie. To bol základný predpoklad odpustenia hriechov. Až neskôr sa rozvinula myšlienka opakovane prednášať všetky svoje hriechy vo sviatosti zmierenia. Tak sa stalo, že jednotliví hriešnici prichádzajú za kňazom a spovedajú sa mu. V rovnakom čase bolo ustanovené aj „spovedné tajomstvo“. Ale nech už bol vývoj akýkoľvek - dar odpustenia hriechov ostáva vo svojej podstate stále ten istý.

Spovedné tajomstvo - to znie zaujímavo...

Áno, aj to je zaujímavé. Každý spovedník musí byť ochotný skôr zomrieť, ako prezradiť niečo z toho, čo mu bolo pri spovedi zverené. Nesmie robiť ani nijaké narážky, z ktorých by sa dalo nepriamo usúdiť, kto sa z akej veci spovedal.

Predpokladajme, že ma spovedník pozná. Ktovie, čo si o mne pri najbližšom stretnutí pomyslí?

Asi neexistuje spovedník, ktorý by pri každej spovedi nemal svojho kajúcnika v hlbokkej úcte: buď obdivuje to, že niekto má na srdci len tak málo hriechov, alebo žasne nad odvahou priniesť do sviatosti zmierenia aj ťažké previnenia. Vždy je však šťastný, že smie sprostredkovať Božie odpustenie. Každá úprimná spoveď kňazovi hovorí: Ty sám sa musíš stať ešte lepším kresťanom.

Spovedník navyše nikdy nemôže dopustiť, aby poznatky zo spovede ovplyvnili jeho postoj voči človeku, ktorého spovedá. Takisto nesmie za žiadnych okolností hovoriť o obsahu spovede mimo spovednice.

Musí mi spovedník vždy udeliť rozhrešenie?

Ak kajúcnik svoje hriechy naozaj ľutuje, nemôže mu spovedník rozhrešenie odoprieť. Nesmie ho ani ošomrať!

Čo ak sa mi nejaký hriech ani za nič nedokáže vydrať z pier, hoci ma veľmi ťaží? Poznáte nejaký trik, ako takýto strach prekonať?

Jednoducho si uvedom jedno: Ak to teraz povieš, dostaneš pomoc. A okrem toho spoveď nemá nijaké nepríjemné následky. Ak idem do lekárne, lebo súrne potrebujem lieky na srdce, ale neodvážim sa povedať, že ho mám choré, potom som nerozumný. Žiadne lieky totiž nedostanem. Musí mi byť jasné, že sa v konečnom dôsledku spovedám Ježišovi Kristovi. Kňaz je predsa viazaný spovedným tajomstvom. A je nezmysel nevyspovedať sa Ježišovi z niečoho, čo už tak či tak vie.

Spovedník musí byť schopný nejako ohodnotiť závažnosť tvojho hriechu, inak by sa zo spovede stal mechanický proces, pri ktorom by rozhrešenie teoreticky mohol udeliť aj robot. Ak sa napríklad spovedám z toho, že som sa hádal s rodičmi, je rozdiel, či sa to za posledných 20 rokov stalo raz, alebo či je to posledných 15 rokov na dennom poriadku. Spovedníkovi to musím bezpodmienečne povedať. Pri ľahších hriechoch netreba nutne zachádzať do podrobností. Spoveď predsa nie je daňové priznanie.

Ako by ste mi odporučili spovedať sa?

Tu neexistuje nijaký predpis. Dôležité je len to, aby si si urobil spytovanie svedomia: „Čo som pred Bohom neurobil správne“. Potom to musíš úprimne oľutovať a povedať si: „Musím s tým niečo urobiť.“ Základným predpokladom je, aby si svoje hriechy naozaj vyznal. Kňaz ako spovedník musí predsa vedieť, od čoho ťa rozhrešuje.

Čo vlastne majú Boha čo zaujímať moje hriechy?

Boh je Láska. Vôbec mu nie je jedno, čo robíme, alebo nerobíme! Zaujíma ho každá naša myšlienka a každé naše slovo. A hriech je predsa niečím, čo nás ničí. Varí by Boha nemalo zaujímať, že my, jeho milované deti, sami seba permanentne ničíme? Preto má spovedník úlohu ujasniť ti, že každý hriech - aj ten voči inému človeku - sa dotýka tvojho vzťahu s Bohom a že Boh ho chce dať znovu do poriadku.

Odpúšťa Boh aj tie hriechy, z ktorých sa nevyspovedám?

Boh vždy odpúšťa bez obmedzenia. To platí aj pre hriechy, ktoré pri spovedi zabudneš vyznať.

Keby si však vedome zamlčal nejaký hriech, znamenalo by to, že ho neľutuješ. A bez ľútosti nemôže Boh nijaký hriech odpustiť.

Z čoho sa mám vlastne spovedať?

Sviatosť zmierenia je tu vo všeobecnosti pre všetky hriechy. Povinná je však len pre tie, ktoré naozaj ničia tvoj vzťah s Bohom. To sú takzvané „smrteľné hriechy" - z tých sa musíme spovedať, lebo najprv treba obnoviť zničený vzťah s Bohom a až potom môžeme, napríklad, znovu prijímať Eucharistiu. Všetky ostatné hriechy sú takzvané „ľahké hriechy", ktoré nazývame aj „všednými". Aj z tých sa môžeme a mali by sme sa spovedať. Cirkev nás však k tomu nezaväzuje.

Nie je spoveď akousi výsadou? Podľa motta: „Zo všetkého sa predsa môžem vyspovedať"?

Kto takto rozmýšľa, ten sa ešte nikdy skutočne nespovedal. Spoveď, pri ktorej nemám vôľu následne sa polepiť, nie je platná. Ako by som mohol očakávať, že mi Boh odpusti? Okamih,

keď hreším a v tej istej chvíli si hovorím „Nič sa nedeje, veď sa z toho vyspovedám!“, je už sám osebe ďalším hriechom. Je to hriech proti Duchu Svätému - „opovážlivo sa spoliehať na Božie milosrdenstvo“.

Ako sa mám vlastne spovedať, keď určite znovu spácham nejaký hriech?

Kto sa pravidelne spovedá, dohodne si už dopredu ďalší termín. Naozaj si však zaumieňme: „Chcem sa vyhýbať hriechu! Chcem sa polepšiť!“ Vieme však, že sa nám to nepodarí hneď. Ale práve preto, že vieme, že znovu zhrešíme, môže byť naša spoveď opravdivá. Dôležité je naozaj využiť nový začiatok, ktorý nám Boh darúva. Nejaké predsavzatie si možno dám aj desaťkrát - desaťkrát mi nevyjde, ale na jedenásty raz sa to nakoniec podarí.

Je to však frustrujúce, keď sa stále dookola spovedáte z toho istého...

Áno, to isté mi hovorí veľa ľudí. A ja im na to odpoviem: Vari si myslíte, že sa nášmu drahému Bohu musíte starať o rozptýlenie? Že by ste mali občas zhrešiť aj inak? Budte radi, že sa stále spovedáte z toho istého! Keby ste sa totiž nespovedali len preto, že sú to stále tie isté veci, dopustili by ste sa jedného dňa niečo horšieho než svojich štandardných hriechov. Mimochodom, aj ja sám sa spovedám z tých istých vecí.

Ako často sa mám spovedať?

Neexistuje vlastne nijaký predpis o tom, ako často by sa malo chodiť na spoveď, teda až na jeden - prijať sviatosť zmierenia aspoň raz v roku. Kto chce naozaj viesť život s Bohom, tomu veľmi pomôže, ak sa spovedá v pravidelných a jasných interva-

loch (**staré zlaté pravidlo hovorí: každý mesiac**).

Pred chvíľou ste spomenuli „smrteľné hriechy“. O čo presne ide?

Smrteľný hriech, alebo „ťažký“ hriech, je jasným „Nie!“, ktoré povieme Bohu. Je prekročením prikázania v dôležitej veci - a to s plným vedomím a neobmedzenou slobodnou vôľou. Od nepamäti boli takýmito hriechmi odpadnutie od viery, vražda a cudzoložstvo.

Dnes však medzi nimi treba menovať aj osočovanie, odmietnutie pomoci pri ohrození života, potrat, obchodovanie s ľuďmi, vykorisťovanie, odopretie základných materiálnych potrieb, úmyselné ničenie životného prostredia atď. Dôležité je, že na spáchanie ťažkého hriechu je vždy potrebné „plné vedomie“.

Aký je rozdiel medzi ťažkým a ľahkým hriechom?

Poviem to celkom jednoducho, slovami deväťročného žiaka: „Ak Boha nemilujem vôbec, je to ťažký hriech. Ak ho milujem primálo, je to ľahký hriech.“ Ak poznáš Boha a povieš mu „Nie“, určite nie si na správnej ceste.

Téma sex.

Mnohí mladi si v tejto oblasti nie sú isti, sex považujú za niečo normálne, chcú si vyskúšať, či sa k sebe hodia...

Pápež Ján Pavol II. povedal niečo úžasné: „Telesné a sexuálne spoločenstvo je niečím veľkým a krásnym... Nemôžeme žiť iba na skúšku a rovnako nemôžeme ani zomrieť ten tak na skúšku. Nemôžeme milovať iba na skúšku a nemôžeme prijať druhého iba na čas a na skúšku.“

Len si predstav, že by sa pri takejto „skúške“ počalo dieťa... Ako často potom počuť: Museli sme ísť na potrat - teda, zabiť dieťa! Alebo sa vám dieťa narodí, ale vy nemôžete zostať spolu, lebo ste ešte primladí alebo nezrelí. Aká je to len neprávosť spáchaná na tomto novom človeku, ktorý prichádza na svet plný túžby po láske!

Preto Cirkev hlása: **Sex je niečo krásne, ale v celej svojej šírke prichádza na rad až vtedy, keď viete, že spolu chcete ostať navždy. A v takom prípade sa vezmete.**

Je sebaukájanie previnením proti láske?

Sebaukájanie je previnením proti Láske, pretože z vyvolávania rozkoše robí samoučelnú vec, oddelenú od lásky medzi mužom a ženou. Preto „sex so sebou samým“ sám v sebe obsahuje rozpor. Cirkev síce nedémonizuje sebaukájanie, ale varuje pred jeho podceňovaním.

Mnohí mladí i dospelí sa nachádzajú v skutočnom ohrození, že kvôli konzumu pornografických obrázkov, filmov a internetových ponúk upadnú do osamelosti, namiesto toho, aby hľadali cestu k osobnému vzťahu lásky. Osamelosť môže viesť do slepej uličky, kde sa sebaukájanie môže zmeniť na závislosť. Kto sa drží hesla „na sex nikoho nepotrebujem, vystačím si sám, kedy a ako sa mi zachce“, ten nenájde skutočné šťastie.

Ak však žijem v predmanželskom vzťahu a nedokážem to zmeniť - môžem vôbec ísť na spoved'?

V každom prípade môžeš ísť za kňazom a porozmýšľať spolu s ním, ako by si mohol lepšie plniť Božiu vôľu. Boh nemôže odpustiť hriech bez ľútosti. Kto má úprimnú ľútosť, robí všetko pre to, aby zanechal hriech.

Niektorí ľudia hovoria: Nepotrebujem prikázania. Stačí mi svedomie - ono mi hovorí, čo je dobré a čo zlé...

Keby to tak bolo, neexistovala by nijaká pravda, nijaké „správne“ a „nesprávne“. Lebo jeden by podľa svojho svedomia konal tak - a druhý, vedený tiež svojím svedomím, by robil presný opak. Jeden kňaz by moje konanie považoval za úžasné, druhý za hrozné. Svedomie je schopnosť rozlišovať medzi dobrom a zlom, ale na základe existujúcich noriem a prikázaní. „Nebudeš klamať!“ - to platí vždy a za každých okolností. Pri hlbšom pohľade **je teda svedomie schopnosťou používať existujúce normy.**

Keď mi niekto povie, že nesmiem klamať, musím to vedieť uplatniť v praktických situáciách každodenného života. V sviatosti zmierenia mi kňaz pomáha rozpoznať, kde je pravda.

Ako svedomie funguje?

Uvediem jeden príklad: Keď otec zakáže deťom lietať po izbe, aby nerozbili drahocennú čínsku vázu, okamžite budú mať zlé svedomie, ak z tej vázy naozaj ostanú len črepy. Keby deťom nikto nič nepovedal, samozrejme, že by nevedeli, akú škodu spôsobili.

Rovnako funguje aj formovanie svedomia. Je ako stará lekárnická váha s dvoma miskami: na jednej strane máme záväžia (normy, prikázania, slová Biblie, slová Ježiša), na druhej strane skutky: Čím viac závaží máme k dispozícii, tým presnejšie vieme svoje skutky ohodnotiť - vieme zistiť, či sú dobré alebo zlé.

V Biblii si môžeš prečítať Ježišove slová: „Čokoľvek ste urobili jednému z týchto mojich najmenších bratov, mne ste urobili. Ak ich pochopíš, už nikdy bez povšimnutia neprejdeš okolo chudobného. Ježišove slová sú dosť silným záväžím.“

Čo môžem urobiť, aby sa mi svedomie podľa možnosti nepokrivilo?

Zaobstaraj si poriadnu súpravu závaží. A svedomie si pravidelne spytuj, napríklad večer.

Len tak sa môžeš v budúcnosti vyhnúť nebezpečným situáciám, v ktorých človek koná proti svojmu svedomiu.

Existuje pravidlo, že ak chce človek ísť na sväté prijímanie, musí sa najprv vyspovedať. Ako to celé je?

Sväté prijímanie je najhlbším spojením s Kristom - vrúcnejšie spoločenstvo medzi Kristom a každým jedným kresťanom nie je mysliteľné. Ako by k nemu mohlo dôjsť, ak v tej istej chvíli hovoríme Bohu „nie“ svojim ťažkým hriechom? Sväté prijímanie by bolo jedným veľkým klamstvom. To znamená, že **ak ťa ťaží hriech, ktorý ťa odlučuje od Boha, musíš ho pred prijatím Eucharistie najprv vyznať v spovedi**. Inak by si nebol hoden prijímať Sviatosť oltárnu - Eucharistiu.

Po rozhrešení dostane človek „pokánie“ - trochu to pripomína trest...

Áno, slovo pokánie sa dá ľahko pochopiť nesprávne. Boh ťa rozhreší od hriechov - a bodka. Nemusíš sa púšťať do obrovských skutkov kajúcnosti, aby to rozhrešenie fungovalo. Kňaz ti však spravidla zadá pomodliť sa aspoň krátku modlitbu - na znak zadostúčinenia a vdáčnosti voči Bohu. Popri ochote napraviť spôsobené škody tým vyjadruješ radosť, že môžeš s Bohom začať úplne nový život.

Spovednica nie je mučiarňou. Boh nečaká na to, aby ma zbil, ale aby ma prijal so všetkou vľúdnosťou.

ZÁKLADY:

DESAŤ BOŽÍCH PRIKÁZANÍ:

1. Ja som Pán, tvoj Boh. Nebudeš mať okrem mňa iných bohov, ktorým by si sa klaňal.
2. Nevezmeš Božie meno nadarmo.
3. Pamätaj, že máš svätiť sviatočné dni.
4. Cti svojho otca a svoju matku.
5. Nezabiješ.
6. Nezosmilníš.
7. Nepokradneš.
8. Nebudeš krivo svedčiť proti svojmu blížnemu.
9. Nebudeš žiadostivo túžiť po manželke svojho blížneho.
10. Nebudeš túžiť po majetku svojho blížneho.

O ČO SA NAŠE SVEDOMIE VŽDY MÔŽE OPRIEŤ:

HLAVNÉ PRIKÁZANIE

Milovať budeš Pána, svojho Boha, celým svojím srdcom, celou svojou dušou a celou svojou myslou!

Milovať budeš svojho blížneho ako seba samého.

Mt 22,37.39